

1989-IV-28

Donostian, Gipuzkoako Foru Diputazio jauregian egin du Euskaltzaindiak 1989ko apirilaren 28an, goizeko 10 t'erdietan, euskaltzain osoen hileroko batzarrera. Bildu dira: J. Haritschelhar euskaltzainburua, J. M. Lekuona buruordea, J. M. Satrustegi idazkaria, J. A. Arana Martija diruzaina, P. Altuna, P. Charritton, J. L. Davant, J. Hiriart-Urruty, A. Irigoyen, E. Knörr, F. Krutwig, E. Larre, F. Ondarra, Tx. Peillen, P. Salaburu, I. Sarasola, L. Villasante, euskaltzainak, eta J. L. Lizundia idazkariorde urgazlea.

J. San Martin jaunak ezin etorria edierazi du.

Martxoko agiriak onartu dira.

NAFARROAKO HERRI IZENDEGIA

Legez Eremu Erdalduna deitzen den Nafarroako Herri Izendegiaren sei zerrendak birrestea da egungo lehen gaia. Onomastika batzordeak aurreko hilean egin zuen bere aurkezpena eta egun amaitzen da oharrak ekartzeko epea.

J. M. Satrustegik *Urantzia*-ri buruz jasotako agerpena egina zuen gutun baten bidez, eta A. Irigoyenek eman dio erantzuna. Idazkariak, bere aldetik, A. Irigoyenen izkribuari azalpenak egin dizkio, eta F. Ondarrak ere iturrien zehaztasunak azaldu ditu.

Oharrak aztertu ondoren, *Los Arcos*, *Urantzia*, izen biak onartu ditu batzarrak. Erabaki honen arabera, *Cinco Villas de los Arcos*, *Urantziako Bostiriak* itzuliko da. Armañanzas eskualde horren barruan legoke.

Bigarren zuzenketa *Ezporogi* hitzari dagokio, ez Ezprogi hasieran zegoen bezala.

Azkenekotz, *Urraulgoiti*, *Urraulbeiti*, *Ameskoagoien* eta *Ameskoabarren*, hitz elkartzat eman ditu Euskaltzaindiak eta horrela idatziko dira.

Onomastika batzordeak Iruñean egingo duen batzarrean ikusiko du azken zerrenda zuzendua eta, besterik gabe, Nafarroako Gobernuari aurkeztuko zaio. Honek ikusiko du gero lanari eman nahi zaion aipamena, Nafarroako Boletinean argitaratzeaz bestalde.

PROTOKOLOAZ

Aurreko batzarrean J. L. Lizundiak aurkeztutako protokolo arauen txostena ikusi da. Arautegiaren 19. eta Barne Erregelaren 13. artikuluetan oinarritzen da lana. Alde batetik, Euskaltzaindiko bilkura berezien ordena aipatzen da, eta bestetik, agintari edo beste erakunde ofizialetako ordezkarien kasua, bai mahaipuruan eta bai beste jarleketan.

Agintariak daudeneko atalean, honako bereizkuntza hauek egiten dira: 1 Euskaltzaindiaren egoitzan. 2 Diputazio, Udaletxe eta beste egoitza ofizialetan. 3 Unibertsitate eta antzeko zientzi erakundeetan. 4 Beste eremu batzuetako agintarien kasuan.

Erizpide hauek ontzat eman dira eta agiriaren eranskin bezala, hitzez hitz argitaratuko dira.

AKADEMI DEITURAK

Arautegiaren 3. artikulua kontuan izanik, Euskaltzaindiko pertsonen maila desberdinetako aipamenak zehaztu dira. *Euskaltzain* eta *euskaltzainkide* hitzak besterik gabe erabiltzea, euskaltzain osoei soil-soilik dagokie, besteek urgazle ala ohorezko gradua adierazi behar dutelarik. Kargu eta ardura edo ordezkari-tasunaren aipamena gaizki darabilkienari gutun baten bidez adieraziko dio bere hutsa idazkariordeak.

Batzar-agiriarekin batera, hitzez-hitz argitaratuko da erabaki hau.

LITERATURA BATZORDEA

J. M. Lekuona Literatura batzordeburuak Lazkaon eskatu zitzaion txostena aurkeztu du. Literatur Kritika eta Ikerketa azpibatzearen beharra eta ezaugarriak adierazi ditu. Literatur kritikaren eskasia aipatu du, besteak beste. Erdal literaturatik harturiko metodoak erabili ohi dira askotan, gutxiegi landurik daude literatur joerak eta garai bereko kultur mugimenduekin duten lotura, esan du.

Behin-behineko lantaldea aurkeztu du, bizpahiru izen gehiago eman direlarik batzarrean.

Hasteko ongi dagoela, eta eskerrak eman dizkio euskaltzainburuak.

ESKUARTEKO GAIAK

Juan Antonio Ubillosen II. mendeurrenkari Billabonan egitekoak diren maiatzeko Jardunaldiak buruz mintzatu da J. L. Lizundia, idazkariordea. Gestioak azaldu ondoren, Ubillosen liburua faksimilean Itxaropena argitaletxeak aterako duela maiatzaren 20rako, aditzera eman du.

Txurruka kaleko ordezkariak hustu beharra dagoenez, Gipuzkoako Diputazioari agintariekin edukitako harremanen berri eman da. Pare bat toki ikusi dira, baina OEH-ren arazoa ere konpondu behar da lehen-bait-lehen, lantaldeak maiztaren erdialderako utzi behar baitu orain duen barnea. J. M. Lekuonak dioenez, egoera onean agertzen omen dira agintariak arazoari irteera aurkitzeko prest.

Campion-Broussain, S. A. elkarteak egin dituela legezko bilkurak, aditzera eman du J. A. Arana Martija diruzainak, eta agiriak irakurri ditu.

J. A. Arana Martija eta J. J. Zearreta Madrilen izan dira eta egindako gestioen artean, Hezkuntza Ministeritzako diru laguntzen justifikanteak aurkeztu zituzten. Bilboko egoitzako altzairuen ordainketa errazteko, bizpahiru urteko diru laguntzak batean ematea lort daitekeela uste dute. Horretarako egoitzaren planak bidali behar dira.

Informatizazioa dela eta, Estatuko informatika katean sartzea eta euskararen arazoetarako hemengo lau pertsonako ekipoa lortzea ere posible dela, esan dute.

Faksimilen argitaratzeko hiru bat milioiren diru laguntza urtero eskura daitekeela Kultur Ministeritzatik, aipatu da gero.

Espasa-Calpek Azkueren *Euskaleñaren Yakintza* dagoen dagoenean birargitaratuko duela, jakinarazi du. 2000 ale aterako ditu, mila beretzat eta beste mila Euskaltzaindiarentzat. Honek BBVren dirulaguntzarekin gutxituko du bere kostua, eta dagozkion egile eskubideak izango ditu. Liburua ekainaren azken alderako edo uztailearen hasieran plazara daiteke.

Telefax tresnak ordezkariak bakoitzean eta euskaltzainburuaren nahiz idazkariaren etxeetan ezartzea onartu da.

1989ko aurrekontuak datorren hilean aurkeztuko dituela, aditzera eman du diruzainak.

Bertsolarien artxiboa egiteko dirulaguntzaren bat badagoela B.O.eko iragarpenetan, esan du P. Salaburuk. Euskaltzaindiak behar luke bertsolaritzako artxiboa eta fonoteka bat eta A. Zavala izango da gai gehiena daukan pertsona.

Herri Irratiko kazetari ezagun batek bere solaskideekin ikastolei buruz esan berri dituen aldrebeskeriak, aipatu dira gero. Jagon Sailari dagokion gaia da eta zerbait egin behar lukeela Euskaltzaindiak, esan da.

J. M. Satrustegi Nafarroako *Euskalerrira Irratiatik* jasotako eskaria aipatu du. Nafarroako Gobernuak banatuko dituen frekuentzien lizentzia lortzeko, euskara hutsez ahozko komunikabideen behar gorrian dagoela euskalduna edo antzeko zerbait esango duen agiria nahi dute Euskaltzaindiagandik. Onartu da gutun hori egitea.

“Academia de la Llingua Asturiana”-k antolatutako *X Dia de las Lletres Asturianas*-erako gomita jaso dela, aditzera eman da.

Eta besterik gabe amaitu da batzarrea.

Jean Haritschelhar
Euskaltzainburua

J. M. Satrustegi
Idazkaria

2. BATZARREA

Donostian, Gipuzkoako Foru Diputazioan, 1989.eko apirilaren 28an egin du Euskaltzaindiak hileroko arratsaldeko batzarre arrunta. Arratsaldeko 4retan bildu dira: J. Haritschelhar, J. M. Satrustegi, J. A. Arana Martija, P. Altuna, P. Charrington, J. L. Davant, J. Hiriart-Urruty, A. Irigoyen, E. Knörr, F. Krutwig, F. Ondarra, Tx. Peillen, P. Salaburu eta L. Villasante, euskaltzain osoak; J. M. Aranalde, X. Arbelbide, P. Arregi, R. Badiola, J. Etxaide, J. G. Etxebarria, J. M. Etxebarria, P. Etxeberria, J. Garmendia Larrañaga, J. L. Lizundia, J. M. Iriondo, M.ª P. Lasarte, A. Zatarain eta J. J. Zearreta, euskaltzain urgazleak.

Lehendabizi, J. Haritschelhar euskaltzainburuak, E. R. Jeffrey Waite Zelanda Berriko Maori hizkuntz akademikidea agurtzen du euskaraz eta frantsesez. Jaun hau Euskal Herrira etorri da, Jaurlaritzako Hizkuntz Politikarako Idazkaritza, Unibertsitate, Euskaltzaindia eta beste erakunde batzuetan euskararen berri jakiteko eta harremanak hasteko asmoz.

Jesus M.ª Leizaola euskaltzain ohorezko zendu berriaren hilberri txostena, J. San Martin euskaltzainak prestaturikoa —bera Sibilian baita— beraren aginduz, irakurtzen du J. L. Lizundia Idazkariordeak. Haren bizitzako xehetasun ugari ematen ditu, batez ere, euskal literaturari buruz egin zituen ikerketa, liburu eta lanez.

Goizeko bilkuraren berri

J. M. Satrustegi idazkariak egiten du goizeko euskaltzainen bilkuran tratatutako gaien azalpena. Laburbildurik, hauek dira:

1. Onomastika Batzordeak aztertu eta prestaturiko Nafarroako Herri Izendegiko “eremu eraldunaren” sei zerrenden onarpena; 2. Protokolo eta akademia deiturak erabiltzeaz arautzea; 3. J. M. Lekuona, Literatura Batzordeburuak, gaurko literatura edo literatura kritikoa azpibatzerdea hedatzeko proposamena; 4. Maiatzean, Billabonan, Juan Antonio Ubillosen II. mendeurrena dela eta, egingo diren bilkura eta I. Herri Literatura Jardunaldiei buruzko egitaraua; 5. “Academia de la Llingua Asturiana”k antolatutako X DIA DE LAS LLETRES ASTURIANESerako gonbidapena; 6. Azken orduko beste zenbait gai.

Wentworth Webster-en “Basque Legends” izeneko txostena irakurtzen du J. A. Arana Martija euskaltzain jaunak. Euskal kondairak, ahoz-ahoz bilduak, ingelesez argitara eman zituen Webster-ek, Mme. Bellevue eta Vinson-en laguntza izan zuelarik euskaratik itzultzeko. Bilduma hau orain gaztelaniaz argitaratuko da. Batzuren batzu euskaraz ere argitaratu zituzten A. Irigaray eta X. Videgain jaunek *Fontes Linguae Vasconum* aldizkarian. Guzti honen berri ematen du txostengileak.

Euskal Herria Oihenart-en, atsoitiz eta errefracuetan izeneko txostena irakurtzen du J. Haritschelhar Euskaltzainburuak. Egileak seiehundik gora bildu zituen eta hauetarik berrogei baten azterketa eta iruzkina egiten du, hiru adierazpen azpimarratzen dituelarik txostengileak, hots: euskal toki izenen bitartekoa, lehena; deitura edo izenezkoa, bigarrenik; euskaldun giroa azaltzen duena, azkenengoz.

Jarraian, elkarrizketa interesgarria sortzen da zenbait euskaltzain oso eta urgazlek parte hartzen dutelarik.

Eta honekin amaitutzat ematen da batzarrea.